

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнського круглого столу на тему:

«АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

06 грудня 2023 року

(електронне видання)

м. Біла Церква - 2023

«АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»: матеріали Всеукраїнського круглого столу присвячені Міжнародному дню боротьби з корупцією – м. Біла Церква: БНАУ, 2023. 73 с.

Матеріали електронного видання містять питання, що стосуються корупції, як економічного, політичного, та правового явища, та підвищення рівня доброчесності громадян на шляху до подолання корупції в державі.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

російська агресія, що супроводжується енергетичною блокадою та ядерним шантажем, призвела до загострення конфліктів на території ЄС, що критично ускладнило ситуацію в Україні. Війна в певний спосіб відвела на другий план ряд внутрішньоукраїнських проблем, що тягнули за собою напругу відносин між Києвом і Брюсселем. Зокрема, це стосується неефективності діяльності системи державних органів, недоліків у захисті прав і свобод людини, повільного прогресу у проведенні реформ у окремих секторах, а також вже згаданих проблем у сфері судової реформи та боротьби з корупцією. Незважаючи на це, ці аспекти залишаються на актуальному рівні і набувають особливого значення під час переходу до нового етапу євроінтеграції.

Підсумовуючи викладене вище, хотілося б зазначити, що Україна вже досягла значних успіхів у сфері протидії корупції, спрямовуючи зусилля на ухвалення відповідного законодавства та створення антикорупційних інституцій. Проте є ще чимало завдань, які необхідно вирішити. Як було вказано під час пресконференції президенткою Європейської Комісії, Урсулою фон дер Ляєн, "інституції протидії корупції вже створені, і зараз вони мають почати свою роботу на повну потужність". Отже, Україні залишається лише завершити виконання цього "домашнього завдання", щоб зробити крок вперед. Без цього досягнення ми ризикуємо зберігати статус-кво на тривалий час.

Список використаних джерел

1. Новий етап руху до ЄС: Кандидатський статус і перспективи євроінтеграції. Національна безпека та оборона. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова. №1-2 (187-188) 2022. Режим доступу: https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD187-188_2022_ukr_full.pdf
2. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки. Закон України № 2322-IX від 20.06.2022. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#n93>
3. Про внесення змін до Закону України "Про запобігання корупції" щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану. Закон України № 2381-IX від 08.07.2022. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2381-20#Text>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Звонарьов О.Ю., к.ю.н., доцент
Білоцерківський національний аграрний університет,

м. Біла Церква, Україна

У вітчизняному законодавстві корупція визначається як використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» [1], наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

Відповідно корупційне правопорушення - діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 згаданого Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Кримінальна відповідальність є найбільш жорсткою формою відповідальності за корупційні правопорушення. Перелік корупційних кримінальних правопорушень міститься у примітці до ст. 45 Кримінального кодексу України [2].

Ними вважаються кримінальні правопорушення, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також кримінальні правопорушення, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2 КК України.

Слід зазначити, що питання кримінальної відповідальності за корупційні правопорушення є одними з найбільш дискусійних в науці кримінального права. Аналіз відповідної наукової літератури дозволяє виокремити розмаїття поглядів вітчизняних дослідників щодо вказаних питань.

На думку багатьох вчених в КК України немає визначення поняття «корупційне кримінальне правопорушення», що не дає змоги чітко з'ясувати кримінально-правовий зміст цієї групи деліктів, а отже, встановити, які кримінальні проступки та злочини до них належать [4, с. 22; 5, с. 52; 6, с. 65].

Також на думку низки дослідників незрозумілим із точки зору законодавчої техніки є розміщення переліку корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією, у примітці до ст. 45 КК України, яка передбачає звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям [3, с. 76-77].

До того ж представлений у примітці до ст. 45 КК перелік корупційних правопорушень має чимало недоліків, пов'язаних, з одного боку, з тим, що він,

як вважають окремі вчені, не охоплює всі кримінальні правопорушення, які слід вважати корупційними, а з іншого – містить окремі кримінальні правопорушення, які не належать до корупційних [3, с. 76-77; 4, с. 25].

Ще однією з проблем, на яку звертають увагу юристи, є відсутність системи корупційних кримінальних правопорушень у чинному КК України [3, с. 76].

У зв'язку з цим варто погодитися з В.М. Дубасом в тому, що таке розмаїття наукових міркувань сучасних дослідників про класифікацію корупційних кримінальних правопорушень свідчить про відсутність узагальненої правової і наукової позиції в даному питанні [6, с.66].

Висновки: Окреслені деякі проблемні питання відповідальності за корупційні правопорушення мають не лише суто науковий інтерес, а й впливають на правозастосовну практику щодо протидії такому явищу як корупція. Відповідно існує потреба у комплексному вирішенні зазначених питань відповідно до положень вітчизняного законодавства у сфері протидії корупції, теоретичних напрацювань та сучасного міжнародного досвіду.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 30.11.2023).
2. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 30.11.2023).
3. Лисько Т. Д., Шпак І. М. Кримінальна відповідальність за корупційні правопорушення в умовах воєнного стану. Публічне право № 1 (49) (2023). С. 74-80.
4. Вознюк А.А. Корупційні кримінальні правопорушення: концептуальні проблеми в контексті реформування кримінального законодавства України. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2020. № 2 (20). С. 21–32.
5. Гусаров С.М. Поняття та види корупційних правопорушень, за вчинення яких встановлено кримінальну відповідальність. Особливості застосування антикорупційного законодавства: від розслідування до вироку суду. Харків, 2019. С. 52-56.
6. Дубас В.М. Поняття та види корупційних кримінальних правопорушень в кримінальному законодавстві України. Юридичний науковий електронний журнал. № 6/2023. С. 64-68.

Макарчук В.В. АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ (АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ).....	30
Настіна О.І. ДО ПИТАННЯ ПРОЗОРОСТІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	32
Пахомова А.О. СВІТОВА ПРАКТИКА ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ЯК МЕТОД БОРОТЬБИ ІЗ КОРУПЦІЙНОЮ СКЛАДОВОЮ	35
Садикова Д.С. (Науковий керівник – Настіна О.І.). ОСОБЛИВОСТІ ПРИВАТИЗУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	37
Гроза В.С. (Науковий керівник – Настіна О.І.). ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ОДИН З НАПРЯМІВ РЕФОРМУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	39
Старікова С.О. (Науковий керівник – Настіна О.І.). ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ: АДАПТАЦІЯ ТА АНТИКОРУПЦІЙНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	41
Чередніченко К.А. (Науковий керівник – Настіна О.І.). АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ	44
Мельник Л.М. ПОЛІТИЧНА КОРУПЦІЯ: АНАЛІЗ ДЕФІНІЦІЇ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ	46
Гроза В.С. (Науковий керівник – Аргат Я.П.). ОКРЕМІ ВИДИ АЛІМЕНТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	48
Кириченко В.В. (Науковий керівник – Линник Т.В.) КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС БІЖЕНЦІВ	50
Аргат Я.П. ВАЖЛИВІСТЬ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ ДЛЯ БІЗНЕСУ....	53
Тимошук О.Г. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АНТИКОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	55
Звонарьов О.Ю. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	57
Клочко В.М. ПРОБЛЕМИ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ	59
Даніленко Т.Л. (Науковий керівник - Сокиринська О.А.). КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ	61
Ігнатенко І.А. Науковий керівник - Сокиринська О.А.). АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ВІЙНИ	64
Самойлович А.А. ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПОКАРАННЯ ЗА КОРУПЦІЙНІ ДІЯННЯ	65
Росавицький О.О. ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ТА АНАЛІЗ КОРУПЦІЇ	67